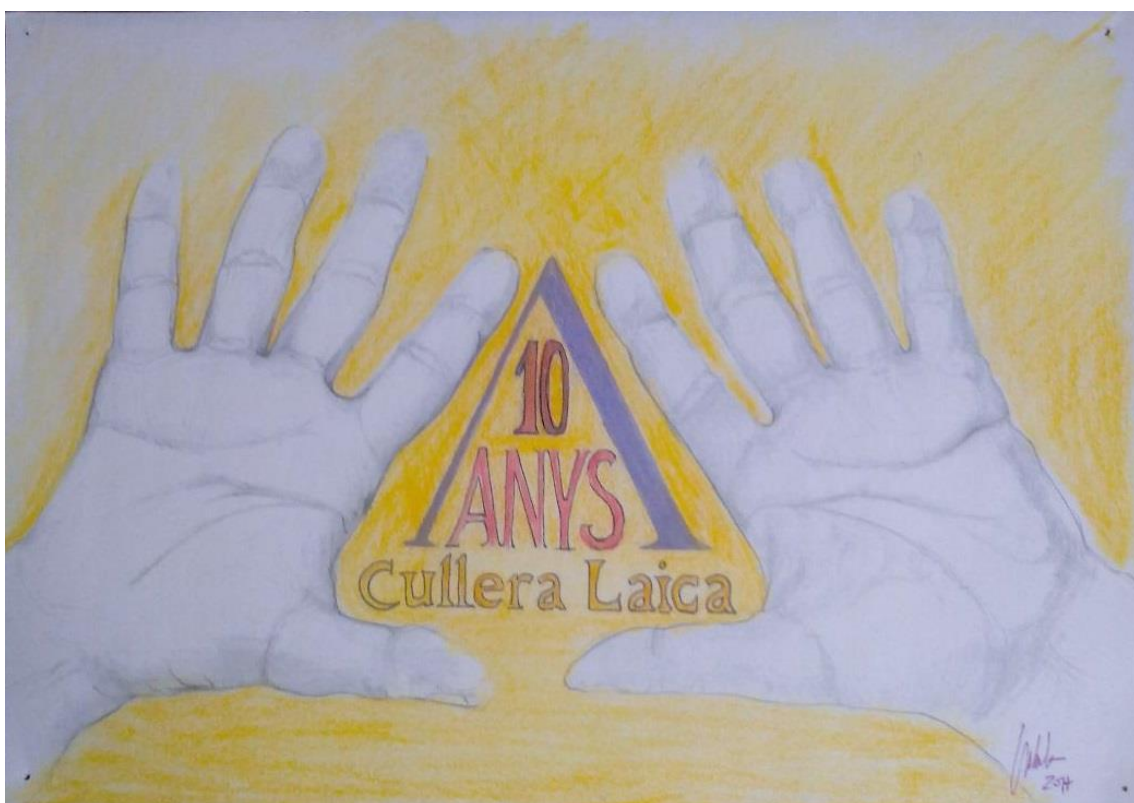

Cullera Laica: 10 anys amb el laïcisme i la llibertat de consciència

Dossier d'aniversari

Cullera, desembre 2017

Índex

Introducció

1. Finalitat

2. Iniciatives

3. Actes

4. Publicacions

5. Béns

6. Premsa

7. Premi

8. Símbol

9. Valoració

10. Futur

Introducció

L'associació Cullera Laica és una entitat legalment constituïda que es va presentar a la ciutadania el 23 de març de 2007 en un acte celebrat a la Casa de la Cultura de Cullera, encara que l'activitat de l'Associació va començar uns mesos abans, en 2006. No obstant, prenem l'acte de presentació com referència fundacional de l'Entitat; per això, enguany hem celebrat el 10é aniversari. Amb aquest motiu s'ha elaborat el present dossier, en el qual es fa un recorregut temàtic pels 10 anys de l'Associació, amb els següents 10 punts: finalitat, iniciatives, actes, publicacions, béns, premsa, premi, símbol, valoració i futur.

Acte de presentació de Cullera Laica, 23 de març de 2017, Casa de la Cultura de Cullera. D'esquerra a dreta, Joan Baptista Malonda Grau, Gonzalo Puente Ojea i Elvira Mondragón Sorribes.

1. Finalitat

La finalitat fonamental de Cullera Laica és la defensa de la laïcitat; és a dir, la independència de l'Estat de tota confessió religiosa. I defensem la laïcitat perquè posem en valor la llibertat de consciència. La llibertat de consciència, que ve a ser considerada per la DUDH com l'aspiració més elevada de l'ésser humà, requereix que l'àmbit públic, allò participat per tota la ciutadania, no estiga vinculat a cap confessió religiosa. Del contrari, eixa confessió acaba impregnant i invadint les consciències de la ciutadania. Per això, la frase lapidària de Joseph Macé Scaron: "La laïcitat no és una opinió, sinó la possibilitat de tindre-la".

La laïcitat, o aconfessionalitat, és reconeguda en l'article 16 de la Constitució Espanyola, i implica que l'Estat no pot adoptar cap orientació religiosa. Al respecte, el Tribunal Constitucional va sentenciar que "el Estado se prohíbe a sí mismo cualquier concurrencia, junto a los ciudadanos, en calidad de sujeto, de actos o actitudes de signo religioso" (S-TC, 13 de maig de 1982).

Amb tot, i a pesar dels avanços polítics i socials viscuts des del franquisme, la laïcitat no és encara una realitat plena al nostre entorn, on la imposició de dogmes i la discriminació per raons de creences, estan a l'orde del dia...: símbols confessionals en espais públics, actes confessionals oficials, representants d'institucions públiques participant en actes de comunió o sumisió religiosa, reconeixements oficials d'entitats religioses sobrenaturals (com en els patronantges) o comunicacions oficials assumint dogmes religiosos, són alguns exemples que també patim a Cullera.

Per això, Cullera Laica; una entitat que, des del respecte i la tolerància, amb tots els impediments i les dificultats institucionals que hem patit i patim, reivindiquem la laïcitat, els valors cívics i la cultura laica local, convençuts de la justesa i bondat de la nostra causa. Perquè com diu Victorino Mayoral,

ensem que “si hui la societat és més avançada, tolerant, pluralista, lliure, humana i solidària li ho devem al pensament laic”.

La laïcitat no és una opinió, sinó la possibilitat de tindre-la. (Joseph Macé Scaron).

2. Iniciatives

Des de la seua fundació, Cullera Laica ha desenvolupat més de 30 iniciatives institucionals en benefici de la laïcitat, els valors cívics i la cultura laica, amb implicacions potencials perdurables en el temps. Algunes iniciatives s'han presentat reiteradament, altres han derivat en queixes al Síndic de Gregues, i altres van ser tramitades com a mocions pels partits polítics de Cullera aleshores en l'oposició i aprovades unànimement pel ple municipal.

A continuació segueix una relació de les iniciatives institucionals de Cullera Laica, ordenades cronològicament, amb indicació de l'any en què es van iniciar. A la nostra web es pot trobar més informació:

L'alcalde de Cullera, Jordi Mayor, en l'acte d'inauguració de la seu i de l'exposició dels 10 anys de Cullera Laica. 22 d'abril de 2017, seu de Cullera Laica.

Iniciatives de Cullera Laica

- Per l'adopció oficial del CEIP Luis Vives de Cullera del seu nom popular: L'Escolaica (2006).
- Per un Ajuntament aconfessional (2007).
- Per uns programes electorals municipals amb mesures per una Cullera constitucionalment aconfessional (2007).
- Per l'adopció de les Festes de Sant Joan del seu nom originari: Festes del Sol (2007).
- Per la ubicació de la imatge del Sagrat Cor de Jesús de les escales de l'Ajuntament en un lloc adequat (2007).
- Per la protecció de l'última voluntat de les persones (2007).
- Per un ús legal de l'himne nacional d'Espanya (2008).
- Per una Carta de Bones Pràctiques no discriminatòria (2008).
- Per la instauració de l'acolliment civil a Cullera (2008).
- Per la declaració oficial del mausoleu d'Agustín Costa Font com a Bé de Rellevància Local (2009).
- Per la creació d'un registre estatal d'apostasia (2009).
- Per la instauració de l'acolliment civil a tot l'Estat (setembre 2009).
- Per la recuperació de la iniciativa popular dels anys 30' d'erigir un monument al metge Juan Garcés Grau (novembre 2009).
- Per una Constitució Europea laica (2010).
- Per la recuperació de la figura i de l'ideari laïcista de Juan Sapiña Camaró (2010).
- Per la declaració oficial de l'edifici antic de l'Escolaica com a Bé de Rellevància Local (2010).
- Per la recuperació de la Biblioteca de la Sociedad Instructiva Escuela Moderna de Cullera (2011).
- Per una escola laica: la religió fora de l'escola (2012).

- Per la publicació de l'obra de Lamberto Olivert Arlandis (2012).
- Per la designació d'una estància de la Casa de la Cultura amb el nom de Lamberto Olivert Arlandis (2012).
- Per l'adequació i dignificació del fons antic de la Biblioteca Municipal de Cullera (2012).
- Per la recuperació del retrat d'Agustín Olivert Arlandis (2013).
- Per una Llei educativa amb els valors de l'Escolaica històrica (2013).
- Per la inclusió del retrat d'Agustín Olivert en el Catàleg de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià (2014).
- Pel nomenament d'Agustín Olivert Arlandis com a Fill Predilecte de Cullera (2014).
- Per un ús de la Casa de Palomes en conformitat a la voluntat del seu donador (2014).
- Per un lèxic laic (2015).
- Pel reconeixement oficial del Dia Internacional del Laïcisme i la Llibertat de Consciència (2016).
- Per un monument en memòria de Gaietà Ripoll a la plaça del Mercat Central de València (2016).
- Per la restitució de la placa dedicada al mestre Ripoll que havia a la plaça del mercat de Russafa de València (2016).
- Per la incorporació de Cullera a la Xarxa de Municipis per un Estat Laic (2016).
- Pel canvi del nom del carrer Arzobispo Simón López de Múrcia per altre digne de la ciutat (2016).
- Per l'habilitació al cementeri municipal d'un espai per a la realització d'actes propis de la litúrgia funerària laica (2016).
- Per la creació d'un registre de patronats sobrenaturals oficials refutats (2017).

- Per la denominació de l'antic cementeri civil de Cullera, actualment denominat "Departamento Virgen del Castillo", com a "Antic cementeri civil" (2017).

3. Actes

Des de la seua fundació, Cullera Laica ha organitzat, participat o col·laborat en més de 50 actes públics; sobre laïcitat, educació, història, ciència... i en diferents formats: conferències, concursos, audiovisuals, exposicions, rutes... A continuació segueix una relació dels actes realitzats per Cullera Laica, ordenats cronològicament, amb indicació del lloc de Cullera i del mes i any en què es van celebrar. Si no s'especifica altra cosa, l'acte referit ha estat organitzat exclusivament per Cullera Laica.

Detall de l'exposició "Cullera Laica: 10 anys amb el laïcisme i la llibertat de consciència". (22 d'abril de 2017, seu de Cullera Laica).

Actes de Cullera Laica

- Presentació de Cullera Laica, amb Gonzalo Puente Ojea, exambaixador a El Vaticà. (Casa de la Cultura, març 2007).
- Exposició de logotips per a Cullera Laica i lliurament del premi, amb la conferència “Laïcitat i educació”, a cura de Roser Santolària, mestra. (Casal Jaume I, abril 2008).
- Homenatge a Agustí Costa Font (1858-1900). (Antic cementeri civil de Cullera, abril 2008).
- “Cullera Laica”. Intervenció en la XXII Jornada de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica (MRPs) del País Valencià.
- Exposició sobre la vida i obra d’Agustí Costa Font. (Casa de la Cultura de Cullera, octubre 2008).
- “Llibertat religiosa i llibertat de consciència. Els límits dels drets fonamentals en un Estat aconfessional”, conferència a cura del magistrat Joaquim Bosch Grau. (Saló d’Actes de la Casa de la Cultura, abril 2009).
- Intervenció en la sessió de lliurament dels premis “Libertad, Igualdad, Fraternidad, Laicidad” de la lògia Blasco Ibáñez de València. (Alboraia, febrer 2010).
- Homenatge a Amelia Jover Velasco (1910-1997). (L’Escollera, març 2010).
- “El metge Juan Garcés Grau (1856-1930): *L’home tot cor...*”. Projectió audiovisual i taula redona, amb Tàrsila Cutanda, Consuelo Martí, José Codina, José Palomares i Fernando Sapiña. (Saló d’Actes de la Casa de la Cultura, abril 2010).
- “Cullera 1911: Els successos i l’educació laica”. Projectió audiovisual i taula redona, amb amb Salvador Pedrós, Ricard Camil Torres i Raül Silvestre. (Saló d’Actes de la Casa de la Cultura, maig 2011).
- Presentació del llibre de diversos autors publicat per Cullera Laica “Cullera 1911: Els successos i l’educació laica”, dins de les X Jornades

- d'Estudis de Cullera organitzades per l'Ajuntament de Cullera. (Auditori Municipal, novembre 2011).
- “Lamberto Olivert i el laïcisme a cullera: una lectura de poemes”. (Sala d'Actes del Conservatori Professional de Cullera, abril 2012).
 - “L'Escolaica: una educació diferent”, xerrada a cura de Joan Baptista Malonda Grau, mestre. (Saló d'Actes de la Casa de la Cultura, abril 2013).
 - “Ruta laica”, una visita guiada pel llocs de Cullera relacionats amb la llibertat de pensament. (Eixida des de la rambla Sant Isidre, abril 2013).
 - “La Llibertat de Pensament: De l'Escolaica a la LOMCE”, xerrada a cura de Joan Baptista Malonda (membre de Cullera Laica) i Paco Delgado (President d'Europa Laica). (L'Escolaica, setembre 2013).
 - “Ruta laica de Cullera”, comunicació presentada en les XI Jornades d'Estudis de Cullera organitzades per l'Ajuntament de Cullera. (Auditori Municipal, novembre 2013)
 - Ofrena al panteó d'Agustí Olivert Arlandis. (Antic cementeri civil, abril 2014).
 - I Fira literària i musical organitzada per k-lidoscopi: stand de Cullera Laica amb publicacions sobre laïcisme i llibertat de consciència. (Saló Multiusos del Mercat, maig 2014).
 - “Agustín Olivert Arlandis (1855-1927): un home un exemple”. Homenatge al filantrop cullerenc. (Sala d'Actes del Conservatori Professional de Música de Cullera, abril 2014).
 - “Ruta laica (II)”, una visita guiada als llocs de Cullera relacionats amb la llibertat de pensament. (Eixida des de la rambla Sant Isidre, maig 2014).
 - Projectió del documental “Cayetano Ripoll y la Iglesia Católica”, dintre de la XXX Escola d'Estiu Marina-Safor. (IES Gregori Marians d'Oliva, juliol 2014).
 - “Rafael Arizo Aparici (1879-1967): *el primer director de l'Escolaica*”. Taula redona, amb Joan Baptista Malonda Grau, Wilson Ferrús Peris i Rafael Arizo Marín. Acte organitzat en col·laboració amb la Comunitat d'Aprenentatge de l'Escolaica. (Escolaica, novembre 2014).

- Lectura de la carta de congratulació de Cullera Laica en l'homenatge a Gonzalo Puente Ojea organitzat per Europa Laica. (Madrid, gener 2015).
- "Testimoni local [i reflexió]". Ponència a cura de Vicent Sendra Ivars (President de Cullera Laica) pronunciada en la taula redona "¿Es posible un entendimiento entre religión, ética y laicidad?" organitzada pel Fòrum Ètica per a la Democràcia de Cullera. (Casa de la Cultura, març 2015).
- II Fira literària i musical organitzada per k-lidoscopi: stand de Cullera Laica amb publicacions sobre laïcisme i llibertat de consciència. (Saló Multiusos del Mercat, març 2015).
- Presentació del llibre "Evanescencia de la Escuela Pública", de Francisco Delgado (President d'Europa Laica), dins de la II Fira literària i musical de k-lidoscopi. (Saló Multiusos del Mercat, març 2015).
- "Cullera i la llibertat de pensament". Exposició de béns patrimonials culturals. (Antiga oficina de Caja Madrid, abril 2015).
- "Ruta laica (III)", una visita guiada pels llocs de Cullera relacionats amb la llibertat de pensament. (Eixida des de la rambla Sant Isidre, abril 2015).
- Mercadet d'Associacions: estand de llibres i béns de Cullera Laica. Organitzat per Som cullerots. (Immediacions del Mercat, abril de 2015).
- "Cullera Laica: béns patrimonials culturals". Comunicació presentada a les XII Jornades d'Estudis de Cullera, organitzades per l'Ajuntament de Cullera. (Auditori Municipal, novembre 2015).
- "Accions laïcistes al poble de Cullera d'ençà 2007", "Per un lèxic laic: patró/patrona". Comunicacions presentades a la Trobada de Lliurepensadors i dinar de fraternitat amb motiu del Dia Internacional del Laïcisme i la Llibertat de Consciència, organitzada per València Laica i Associació Vegetariana. (Seu de la Societat Naturista de València i Torrent, Torrent, desembre 2015).
- "Cinema i lliurepensament". Cicle de cinema. Realitzat en col·laboració amb l'associació d'alumnes del Centre Públic Municipal de Formació de

Persones Adultes (FPA) de Cullera. (Saló d'Actes del CPM de FPA, gener-maig 2016).

- “Díhuit homes, una escola”. Homenatge als fundadors de l'Escolaica. (Auditori Municipal de Cullera, abril 2016).
- “Ruta laica (IV)”, una visita guiada als llocs de Cullera relacionats amb la llibertat de pensament. (Eixida des de la rambla Sant Isidre, abril 2016).
- III Fira Literària i Musical Joan Bohigues organitzada per k-lidoscopi: stand de Cullera Laica amb publicacions sobre laïcisme i llibertat de consciència. (Saló Multiusos del Mercat, abril 2016).
- Presentació del llibre “La chiqueta”, de l'escriptora Elodia Turki-Zaragoza, filla d'Amèlia Jover Velasco (1910-1997), per Joan Baptista Malonda i Isabel Olivert, membres de Cullera Laica, dins de la *III Fira Literària i Musical Joan Bohigues*. Organitza: k-lidoscopi.
- “I cicle de conferències”. En col·laboració amb l'associació k-lidoscopi de Cullera. (Espai Social La Fonda, octubre 2016-gener 2017).
- Exposició dels béns patrimonials culturals relacionats amb la societat Ateneu Musical de Cullera del fons Joaquín Olivert Pellicer, propietat de Cullera Laica. (Sala d'Actes de la Societat Ateneu Musical, novembre 2016).
- “II cicle de conferències: millorament humà”. En col·laboració amb l'associació k-lidoscopi de Cullera. (Espai Social La Fonda, febrer-juny 2017).
- IV Fira Literària i Musical Joan Bohigues organitzada per k-lidoscopi: stand de Cullera Laica amb publicacions sobre laïcisme i llibertat de consciència. (Hall de l'Auditori Municipal de Cullera, abril 2017).
- Inauguració de la seu de Cullera Laica i de l'exposició “Cullera Laica: 10 anys amb el laïcisme i la llibertat de consciència”, amb la intervenció de Francisco Delgado, President d'Europa Laica. (Seu de Cullera Laica, abril, 2017).
- “Ruta laica (V)”, una visita guiada als llocs de Cullera relacionats amb el pensament lliure. (Eixida des de la rambla Sant Isidre, abril 2017).

- “III cicle de conferències: millorament humà”. En col·laboració amb l’associació d’alumnes del Centre Públic Municipal de Formació de Persones Adultes (FPA) i l’Ajuntament de Cullera. (Casa de la Cultura i Espai social La Fonda, setembre-octubre 2017).
- “Libertad de conciencia: reto del siglo XXI”. Conferència impartida per Miguel Ángel López Muñoz, professor de filosofia, dintre del programa cultural Pensament lliure. (Seu de Cullera Laica, octubre 2017).
- “Cullera Laica: 10 anys amb el laïcisme i la llibertat de consciència”. Comunicació presentada en les XIII Jornades d’Estudis de Cullera, organitzades per l’Ajuntament de Cullera. (Auditori Municipal, novembre 2017).

Els actes organitzats per Cullera Laica, exclusivament o en col·laboració amb altres entitats, no hagueren sigut possible sense la participació de les següents persones:

Gonzalo Puente Ojea, Joan Baptista Malonda, Elvira Mondragón, Roser Santolària, Ricard-Camil Torres, Emili Renard, Vicent Sendra, Lamberto Olivert, Aroa Pacheco, José Garrigós, Elisa Cantó, Joaquim Bosch Grau, Tàrsila Cutanda, José Codina, José Palomares, Consuelo Martí, Fernando Sapiña, Abdón Alcañiz, Salvador Pedrós, Raúl Silvestre, Toni de l’Hostal, Carla Blasco, Mina Costa, Claudia Parreño, Toni Picazo, Agustí fuerteSantiago Renard, Lolín Aura, Àlex Morales, Diego Monzón, Adrià Sapiña, Irene Miñana, Gemma Català, Marina Garzón, Julio Martí, Juanfran Sáez, Puri Fariza, Fernando Chofre, Enric Portell, Ximo Bosch Pastor, Agustí Fuertes, Francisco Delgado, Aida García, Isabel Olivert, Laura Renard, María Tamarit, Xavier Torres, Paul White, grup de percussionistes de la Societat Ateneu Musical de Cullera, alumnat de l’assignatura de cor del Conservatori Professional de Música de Cullera, Quim, Anna i Dorian, Rafael Mestre,

Wilson Ferrús, Rafael Arizo Marín, Carme Garcia, Javier García-Conde, Luis Pla, Miguel Hernández, Carmen Agulló, Carmina Piris, José Miguel Sánchez, Paco Navarro, Inca Ripoll, descendents dels fundadors de l'Escolaica, Manuel Lafarga, Penélope Sanz, Vicente Simón, Kike Gandia, María Asunción Olcina, Francesc Giner, Francisco Pavía i Miguel Ángel López.

A totes elles: Gràcies!

4. Publicacions

Des de la seua fundació, Cullera Laica ha realitzat més d'una dotzena de publicacions i audiovisuals, quasi tot vinculat als actes de Festes Majors organitzats per l'Entitat. A continuació segueix una relació amb una breu explicació de tot este material, ordenada cronològicament:

Detall de l'exposició "Cullera Laica: 10 anys amb el laïcisme i la llibertat de consciència". (22 d'abril de 2017, seu de Cullera Laica).

Publicacions i audiovisuals de Cullera Laica

Tribut a Juan Garcés Grau (Cullera, 1856-1930). Dossier amb les sis primeres pàgines de la revista *Sucrona* de l'11 de gener de 1930, dedicada al metge Garcés amb motiu de la seua defunció. Cullera, 2010. (El dossier va ser reproduït per L'Expressió de desembre de 2010, p. 43-44 i 53-54).

Juan Garcés Grau (1856-1930): l'home tot cor. Audiovisual sobre el metge Juan Garcés Grau. Realització: Abdón Alcañiz Ferrer. Cullera, 2010.

El Consejo de las Hadas (fragment). Dossier amb les pàgines 3 i 4 de la revista *Sucrona* de 14 d'octubre de 1933, en les que es va publicar el fragment del poema autobiogràfic *El Consejo de las Hadas* de Lamberto Olivert Arlandis (1860-1937) dedicat a Juan Villarroja Corral, on relata els Successos de Cullera de 1911. Cullera, maig 2011.

Cullera 1911. Audiovisual basat en el fragment del poema autobiogràfic *El Consejo de las Hadas* de Lamberto Olivert Arlandis (1860-1937) dedicat a Juan Villarroja Corral, on relata els Successos de Cullera de 1911. Realització: Emili Renart. Fotografies: arxius de les associacions La Penyeta i Cullera Laica. Veu en off: Elvira Mondragón i Pep Salvador. Cant i guitarra: Lolín Aura. Cullera, maig 2011.

Cullera 1911: els Successos i l'educació laica. Llibre amb capítols de Salvador Pedrós, Ricard-Camil Torres, Raúl Silvestre i Emili Renard. Sueca, 2011 (1ª impressió) i 2012 (2ª impressió).

Inauguració oficial de la Biblioteca Municipal Popular i de l'Escola Nacional Graduada «Agustín Olivert» de Cullera (14 d'abril de 1932). Dossier amb les pàgines 2, 5 i 7 i de la revista *Sucrona* número 497 (any 1932). Cullera, abril de 2012.

Ruta laica: materials. Carpeta amb 13 dossiers explicatius corresponents a la ruta laica de Cullera. Cullera, abril 2013.

Postal (I). Postal de l'Escolaica, "una escuela ajena completamente a todo espíritu e interés de comunión religiosa, filosófica y política". Enviada en octubre de 2013 a cada un dels 350 diputats de les Corts Generals d'Espanya amb motiu del debat i votació de la Ley Orgánica para la Mejora

de la Calidad Educativa (LOMCE), amb el següent text: “Distinguido/a señor/a: Le remitimos esta postal de l’Escolaica històrica de Cullera para que tenga a bien estimar la libertad de pensamiento del alumnado en el proyecto de Ley Orgánica para la Mejora de la Calidad Educativa. Cordialmente, Cullera Laica”. Cullera, octubre de 2013.

Postal (II). Postal de l’Escolaica, “una escuela ajena completamente a todo espíritu e interés de comunión religiosa, filosófica y política”. Sense escriure. Cullera, octubre de 2013

Ofrena al panteó d’Agustín Olivert Arlandis. Gravació audiovisual editada de l’ofrena realitzada per Cullera Laica al panteó d’Agustín Olivert Arlandis el 26 d’abril de 2014 a l’antic cementeri civil de Cullera. Realització: Cullera TV.

Homenatge a Agustín Olivert Arlandis. Gravació audiovisual editada de l’acte “Agustín Olivert Arlandis (1855-1927): un home, un exemple” celebrat el 30 d’abril de 2014 al Conservatori Professional de Música de Cullera. Realització: Cullera TV.

Ruta laica . Dossier explicatiu dels llocs, personatges i entitats de la ruta laica de Cullera (32 pàgines). Cullera, maig 2014.

Ruta laica de Cullera. Publicació de la comunicació presentada a les XI Jornades d’Estudis de Cullera (novembre de 2013). Ajuntament de Cullera, 2015, p. 355-371.

Cullera Laica: béns patrimonials culturals. Publicació de la comunicació presentada a les XII Jornades d’Estudis de Cullera (novembre de 2015). Ajuntament de Cullera, publicació prevista per a novembre de 2017.

Díhuit homes, una escola. Gravació audiovisual editada de l’acte d’homenatge als fundadors de l’Escolaica organitzat per Cullera Laica el 9 d’abril de 2016 a l’Auditori Municipal de Cullera.

Totes les publicacions de Cullera Laica estan esgotades, excepte la tarja postal de l'Escolaica sense escriure, de la que encara queden alguns exemplars. Els audiovisuals es van realitzar per a actes específics i a hores d'ara no estan disponibles. Tampoc, les gravacions d'actes. Però tot el material gràfic es pot consultar a la seu de Cullera Laica, i el llibre dels Successos i l'educació laica, a la Biblioteca Municipal de Cullera, la Biblioteca Valenciana i la Biblioteca Nacional d'Espanya.

5. Béns

Cullera Laica posseeix una sèrie de béns patrimonials culturals procedents de donacions, adquisicions, encàrrecs i lliuraments que han tingut lloc des de la fundació de l'Entitat. A més, també han sigut cedits i posats a disposició de l'Associació diversos béns culturals. A continuació segueix una relació molt resumida dels béns propietat de Cullera Laica, agrupats en sis conjunts temàtics: Conjunt Cullera, Conjunt Agustín Costa Font, Conjunt Agustín Olivert Arlandis, Conjunt Rafael Arizo Aparici, Conjunt Joaquín Olivert Pellicer i Conjunt Associació Cullera Laica. Després es referiran els béns cedits i posats a disposició de l'Entitat.

Libreria i biblioteca conservada d'Agustí Costa Font

1. CONJUNT CULLERA

Conjunt de béns patrimonials culturals relacionats de manera general amb Cullera, tots ells procedents de diverses donacions, com una plànol de la planta d'ancoratge del Cap de Cullera (1825); un full i carta de El Sucronense, el primer periòdic de Cullera del que es té notícia (1883-1884); una col·lecció de programes de Festes Majors de Cullera (des de 1928); un exemplar de la històrica revista "Cullera", de 15 d'abril de 1931 (dia següent al de la proclamació de la II República), amb la bandera tricolor a la portada; llibres, fotografies (s/a), publicacions diverses (des de 1917), papers i fulls de comerços (anys 20 i 30), díptic del pintor Ferrer Cabrera (1927), programa de concert de Rafael Talens (1952), documents de la guerra civil i de la dictadura, llibre dedicat de Sanchis Guarner, memòries..., tot relacionat amb Cullera.

2. CONJUNT AGUSTÍN COSTA FONT

Fons conformat per una llibreria, una biblioteca i altres béns patrimonials culturals que pertanyeren a Agustín Costa Font (1858-1900), destacat lletrat, polític i lliurepensador cullerenc. El fons va ser donat pels seus hereus a l'associació Cullera Laica en abril de 2014. La llibreria, de caoba massisa, és del segle XIX i té les inicials "A C" a la cornisa; la biblioteca consta de més de dos-cents volums, quasi tots del segle XIX, més de la mitat dels llibres estan enquadernats en tapa dura i llom de pell, molts d'ells amb les inicials d'Agustí Costa gravades al llom; els altres béns inclouen una caixa amb negatius fotogràfics de cristal, dues làmines de paper amb dibuixos satírics (un d'ells amb la inscripció "1795"); un rebut de 5 pessetes a favor de "Alumbrado Eléctrico de Cullera" (1897) i un retrat de José Costa Vallet (1807-1883), pare d'Agustí Costa Font i un dels majors contribuents de la vila.

3. CONJUNT AGUSTÍN OLIVERT ARLANDIS

Conjunt de béns relacionats amb Agustín Olivert Arlandis (Cullera, 1855-1927), mecenes cullerenc que va llegar al municipi de Cullera amb

condicions per als seu ús la seua casa senyorial, la popularment coneguda com «Casa de Palomes». El conjunt està conformat pel gran retrat fotogràfic d'Agustín Olivert Arlandis que va estar durant anys a la Casa de Palomes i que després de la rehabilitació va ser localitzat en altra població per Cullera Laica i adquirit al seu propietari en gener de 2014; i per la placa de marbre del centre d'estudis musicals Agustín Olivert, que va estar durant anys a la façana de la «Casa de Palomes» (1984) i que va ser donada a Cullera Laica pel Conservatori Professional de Música de Cullera en octubre de 2014.

4. CONJUNT RAFAEL ARIZO APARICI

Conjunt conformat per diversos ítems relacionats amb Rafael Arizo Aparici (València, 1879-1967), destacat mestre i primer director de l'escola laica de Cullera (1907-1911). El conjunt procedeix d'una adquisició i una donació esdevingudes en agost i setembre de 2014. Inclou un retrat de Rafael Arizo, pintat, dedicat i signat, per José Mongrell; una caricatura a color de Rafael Arizo Aparici feta per Cervigón en 1939 a la presó; una peça aparentment maçònica; un quadro gran familiar; una carpeta xicoteta amb documents personals; fotografies diverses i una postal manuscrita.

5. CONJUNT JOAQUÍN OLIVERT PELLICER

Fons que va pertànyer a l'eminent físic i matemàtic Joaquín Olivert Pellicer (Cullera, 1941-2014). El fons va ser donat a Cullera Laica en octubre de 2015 pels seus hereus. Fons classificat en set apartats: Mèrits, Publicacions i treballs, Cullera, Ateneu Musical-Música, PSOE-Política, Altres béns i Joaquín Olivert Oliver (pare de Joaquín Olivert Pellicer). L'apartat de mèrits inclou el Distintiu 9 d'Octubre de l'Ajuntament de Cullera (2015), títols acadèmics, la carpeta de Becari Distingit, diplomes, plaques i quadros de reconeixement. L'apartat de publicacions i treballs inclou llibres i articles científics seus, treballs innèdits diversos, dossiers, estudis, apunts, etc., sobre matemàtiques i física (pendent d'inventariar), l'encicloèdia Espasa-Calpe completa (118 volums) i publicacions periòdiques diverses. L'apartat Cullera consta de tota una col·lecció de llibrets de Festes Majors (des de

1953), llibrets de la Setmana Esportiva, llibrets i programes d'actes de comissions falleres, publicacions, programes, fullets i desplegable diversos, tot relacionat amb Cullera. L'apartat Ateneu Musical-Música conté el llibre, revistes, retalls de premsa, publicacions diverses, programes de concerts i de certamens de la societat Ateneu Musical de Cullera (des de 1957), i d'altres entitats (diversos anys). L'apartat PSOE-Política inclou diverses publicacions i documents relacionats amb el PSOE i altres agrupacions polítiques de Cullera, La Ribera, el País Valencià i Espanya, fonamentalment dels anys 70 i 80, exemplars de la Constitució de 1978 i d'altres publicacions polítiques i sindicals. L'apartat Altres béns té fotografies, retalls de premsa, fulls manuscrits, documents diversos i un disquet informàtic. I en l'apartat Joaquín Olivert Oliver hi ha, entre d'altres ítems, sainets, obres literàries i de teatre de Joaquín Olivert Oliver, així com un relat sobre Cullera i diversos fets de finals del segle XIX, tot manuscrit i innèdit.

6. CONJUNT CULLERA LAICA

Conjunt constituït per béns patrimonials culturals relacionats amb l'associació Cullera Laica, procedents d'encàrrecs, lliuraments, adquisicions, donacions o edicions pròpies, com un díptic pictòric d'Elisa Cantó (2008); una placa commemorativa del premi "Laicidad" otorgada per la lògia Blasco Ibáñez-Gran Oriente de Francia a l'associació Cullera Laica; un arxiu digital d'una comèdia de Miguel Martínez Bosch, mestre de l'escola racionalista de Cullera, allà per 1905, que obra a l'Institut Internacional d'Història Social d'Amsterdam; llibre en francès de l'escriptora Elodia Zaragoza-Turki, filla d'Amèlia Jover Velasco, "la chiqueta" (Cullera, 1910-París 1997); partitura per a veu i piano, amb música d'Heliodoro Frígola i lletra de Lamberto Olivert; reproducció a gran format del manuscrit del fiscal inquisitorial de València contra Thomaset, veí de Cullera, que obra a l'Arxiu Històric Nacional d'Espanya, any 1763; fullet desplegable de l'exposició "Dones sindicalistes", de l'Institut Català de les Dones (2005), en el que apareix ressenyada Amèlia Jover Velasco (Cullera, 1910-París, 1997); quadro fotogràfic commemoratiu de l'acte d'homenatge als fundadors de

l'Escolaica_ celebrat a l'Auditori del Mercat de Cullera el 9 d'abril de 2016, amb els noms dels fundadors, etc.

7. Béns cedits i posats a disposició de l'Associació

A més d'estos béns, han estat cedits a Cullera Laica diversos béns relacionats amb Cullera, el lliurepensament i el laïcisme, com tres mapes originals: el primer del Regne de València (1584), un de l'antic Imperi Romà amb la ciutat de Sucro (ca. 1670), i un d'una antiga còpia del mapa de Cullera del Marqués de la Romana (1764); un conjunt de béns que pertanyeren a José Renard Ruano (Cullera, 1843-1927), un dels primers lliurepensadors de Cullera del que es té notícia; i una col·lecció d'obres escrites de Juan Sapiña Camaró (Cullera 1905-Mèxic 1974), catedràtic de llatí i diputat socialista en les Corts de la II República. A més, algunes persones han posat a disposició de l'Associació unes restes arqueològiques trobades a Cullera pels anys 50 i tres quadres a expertitzar amb signatures de Ferrer, Mongrell i Sorolla.

6. Premsa

Des de la seua fundació, Cullera Laica ha sigut notícia en un centenar d'ocasions distintes i en més d'una vintena de mitjans de comunicació distintos (escrits, radiofònics, televisius i digitals), arran de comunicats de l'Associació, declaracions dels seus responsables, entrevistes als presidents, reportatges, etc. Almenys, que sapiguem, Cullera Laica ha sigut notícia en: CADENA SER, CANAL PARLAMENTO, CULLERA TV, DIARI LA VEU, EL PERIÒDIC, EL SEIS DOBLE, EL TEMPS, INFORMACIÓ DE LA RIBERA, LAICISMO.ORG, LA MAREA, LAS PROVINCIAS, LEVANTE, L'EXPRESSION, QUINZE DIES, RÀDIO CULLERA, RIBERA EXPRESS, RIBERA NOTÍCIES, SALVA LA VEU DEL POBLE, SINTONÍA LAICA, TELE CULLERA I TOT CULLERA.

Detall de l'exposició "Cullera Laica: 10 anys amb el laïcisme i la llibertat de consciència". (22-30 d'abril de 2017, seu de Cullera Laica).

I en no poques ocasions les iniciatives de Cullera Laica han sigut portada en la premsa escrita.

Això, a banda de les publicacions de la pròpia Associació fetes en la seua web (www.culleralaica.org) i en els seus comptes de Twitter i Facebook. A més tenim un butlletí informatiu digital, que reben totes les persones del directori d'adreces electròniques.

7. Premi

En suport de la seua llavor, en febrer de 2010, Cullera Laica rebia una important distinció: el premi Laicidad, “en reconocimiento a su esfuerzo por llevar las ideas laicas a la acción local”, atorgat per la lògia “Blasco Ibáñez” dintre dels premis “Libertad, Igualdad, Fraternidad, Laicidad” que l’Entitat va instaurar el citat any i lliura bianualment. La placa acreditativa del premi va ser atorgada en un acte públic celebrat als Salons de l’Hotel Olympia, a Alboraià-València.

Lliurament del premi Laicitat a Cullera Laica. 6 de febrer de 2010, Alboraià. A l’esquerra, José Garrigós, i al centre, Joan Baptista Malonda, aleshores Vicepresident i President de Cullera Laica respectivament.

En edicions posteriors van ser distingits en el mateix apartat l'associació Europa Laica (2012), l'Associació Valenciana d'Ateus i Lliurepensadors (2014) i l'Ajuntament de València, en la figura del seu alcalde Joan Ribó (2016).

8. Símbol

El símbol representatiu de Cullera Laica és l'onzena lletra de l'alfabet grec, la lletra lambda, en majúscula, opcionalment en color morat. El símbol va eixir d'un concurs convocat per l'Associació en desembre de 2007.

D'acord amb les explicacions de l'autor, la lletra lambda era la inicial de la paraula laós (laos), que és l'antecedent etimològic de "laic". Abans que la paraula fóra utilitzada per l'Església per a referir als seus fidels que no tenien cap tipus de càrrec ni d'autoritat religiosa, "laos" tenia un significat semblant al de "conjunt indiferenciat d'éssers humans": multitud, poble, assemblea, etc. Així, la icona tracta de representar la significació essencial i original del laïcisme: la igualtat. Això, entre d'altres curiositats que es poden consultar a la web de l'Associació.

D'ençà, la lambda com a símbol del laïcisme, la laïcitat o d'allò laic, s'ha estés més enllà de Cullera Laica i Cullera. Poc després que Cullera Laica fera seu l'esmentat símbol, el va adoptar l'associació Europa Laica, amb el seu Observatori del laïcisme i la seua plataforma laicismo.org, encara que en la forma minúscula. Més recentment l'hem vist en entitats de Guatemala i Argentina.

La lambda, símbol de Cullera Laica. (Detall de la seu de Cullera Laica).

9. Valoració

La valoració dels 10 anys de l'Associació que fa la Junta directiva de Cullera Laica és tant positiva com negativa. És positiva per la finalitat de l'Entitat, per les iniciatives que hem plantejat, pels actes que hem realitzat, per les publicacions que hem llançat, pels béns patrimonials aconseguits, pel ressò mediàtic tingut, pel premi, pel símbol... Una persona, gens sospitosa de tindre plantejaments molt laïcistes, va dir: "si Cullera Laica no existira, hi hauria que inventar-la". I com eixa, ens han arribat altres declaracions, verbals i escrites, que ens fan sentir satisfets pel treball desenvolupat.

Instantània de l'acte d'inauguració de la seu i de l'exposició dels 10 anys de Cullera Laica. 22 d'abril de 2017.

En canvi, la valoració que fa la Junta directiva és negativa en els resultats obtinguts. De totes les iniciatives plantejades, pràcticament només s'ha aconseguit una: la dels acolliments civils. I cert és que Cullera Laica ha deixat de ser considerada "entitat non grata" per l'Ajuntament de Cullera, i ara se'ns tracta amb normalitat institucional. Però les coses costen molt, massa, en temps i en treball, per a no aconseguir ni que es complisquen acords plenaris, o obtindre, en el millor dels casos, contestacions ambigües i gens convincents. I de laïcitat o aconfessionalitat per part de l'Ajuntament, no res, o ben poc.

10. Futur

Bo seria que Cullera Laica desapareguera demà mateix, perquè la laïcitat, la cultura laica i els valors laics foren una realitat al nostre entorn. Mentre no siga així, seguirem treballant per aconseguir-ho. Les properes activitats programades de Cullera Laica són:

- 21-12-2017: Restitució de la placa en memòria del mestre Ripoll, a la plaça del Mercat de Russafa de València (una iniciativa de Cullera Laica i altres entitats aprovada per l'Ajuntament de València).
- 30 -12-2017: Viatge al museu de l'heretgia, a l'Orxa (El Comtat).
- 27-01-2018: *Ética al principio y al final de la vida*, conferència impartida per Javier García-Conde Brú, Catedràtic de medicina.

A més llarg termini està la implementació de les iniciatives ja aprovades per la Junta directiva o per l'Assemblea General. A saber:

- La celebració d'uns "Diàlegs per la laïcitat", amb altres col·lectius de Cullera.
- Una exposició cultural sobre l'antic cementeri civil.
- Un concert de música laica.
- La publicació d'un glossari laic.
- La publicació d'un llibre, racionalista i científic, sobre La Moreneta.
- L'establiment a Cullera d'una Casa-museu del lliure pensament.

Amb la suma de totes les persones que comparteixen els valors laics, tot serà més fàcil i millor.

Cullera, desembre 2017